

2. Бондарев Д. В. Модельные характеристики специальной физической подготовленности студентов, занимающихся футболом / Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: наук. монограф. за ред. С. Єрмакова, 2006. № 1. С. 125–129.
3. Бондарев Д. В. Оценка интенсивности специфических упражнений футбола при выполнении их студентами / Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: зб. наук. пр. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Луцьк, 2008. Т. 2. С. 20–23.

Дубінін С. І., д.мед.н.,
професор кафедри фізичної терапії та ерготерапії
*Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*
Клеценко Л. В., к.пед.н.,
доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії
*Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*
Вишар Є. В., к.пед.н.,
ст. викладач кафедри соціальної роботи та спеціальної освіти
*Полтавський інститут економіки і права
Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»*

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ЗВО

Студенти, як учасники навчально-виховного процесу, повинні бути долученими до формування суспільного виховного ідеалу особистості ХХІ століття. Наша мета — усвідомити його сутність і втілити в реалії життя. Потрібно, щоб молодь розуміла, що головними чинниками безпеки життя споконвічно були, є і будуть ідеали добра, милосердя, людяності, природовідповідності. Потрібно пам'ятати, що духовні цінності, на відміну від матеріальних, не зникають у процесі їх вжитку. Вони духовно творять особистість, задовольняючи її потреби та інтереси, сприяють дотриманню особистістю соціальних норм, успішній соціальній діяльності.

Досліджуючи становлення успішної професійної діяльності, ідеальні прояви професійної діяльності людей ми ототожнюємо з існуючими в суспільстві соціальними нормами. Соціальна норма – це типовий зразок дії, еталон поведінки, що приписується індивіду, який діє в певній ситуації (зокрема, виконуючи професійну діяльність). Виходячи із власної системи цінностей та дотримуючись соціальних норм, що ззовні регулюють поведінку людини, особистість формує свій моральний кодекс. Формування моральних якостей особистості залежить від таких умов: знання норм, звичок поведінки, емоційного ставлення до норм, внутрішньої позиції особистості [1]. Відповідність же поведінки особистості суспільним нормам забезпечує воля, несформованість якої перешкоджає формуванню цілісної особистості [2]. Воля,

в свою чергу, визначається потребами, але не підкоряється їм, вона зумовлена мотивами і складом особистості. Підкоряючи поставленій меті діяльність, на основі знань, особистість силою волі визначає домінування найбільш значущих мотивів поведінки та гальмування незначних, структурує ієрархію мотивів та формує власну спрямованість. Спрямованість особистості характеризує її мотиваційну сферу, виражається в діях і вчинках; це система усвідомлених мотивів поведінки: цілей, інтересів, ідеалів, переконань особистості.

Одним із основних завдань викладача ЗВО, на нашу думку, є допомога студентам у відкритті нового сенсу їх суспільного життя – корисної та безпечної професійної діяльності на благо суспільства. Взаємозв'язок потреб та ціннісних орієнтацій з урахуванням описаних нами проміжних ланок їх формування можна зобразити у вигляді такого взаємозв'язку: потреби → знання → мотиви діяльності → воля → спрямованість особистості → світогляд → духовність → ціннісні орієнтації. З огляду на вказане вище, наголошуємо на важливості духовних потреб, які є підґрунтям для формування системи цінностей і пов'язані з розвитком свідомості особистості. Ці потреби упорядковуються зусиллям волі, зорієнтовані на досягнення свідомо поставленої мети та базуються на самооцінці. А соціологічні дані свідчать, що самооцінка в людей ототожнюється із задоволенням соціальних потреб, в основі яких лежить взаємодія з іншими людьми і формування соціуму [3]. Це найважливіший вид спілкування, оскільки він є запорукою цілісної та злагодженої діяльності в суспільстві різних соціальних утворень.

Отже, формування системи цінностей студентів повинно здійснюватися з урахуванням їхнього психологічного стану, особливостей світосприйняття.

Література

1. Соціологія: курс лекцій: навч. посіб. для студ. вищ. закл. освіти / за ред. В. М. Пічі. [2 вид., випр. і доп.]. Львів: Новий світ-2000, 2002. 310 с. (Вища освіта в Україні).
2. Рогов Е. И. Настольная книга практического психолога: учеб. пособие: в 2 кн. М.: ВЛАДОС-ПРЕСС, 2002. Кн. 1: Система работы психолога с детьми разного возраста, 2002. 384 с.
3. Сущенко Л. П. Соціальні технології культивування здорового способу життя людини. Запоріжжя: ЗДУ, 1999. 380 с.